

Vlada Crne Gore

Ministarstvo evropskih poslova

Podgorica, 25. 10. 2024. godine

IZVJEŠTAJ

sa učešća ministarke evropskih poslova Maide Gorčević na XX Salzburškom Evropa Samitu, 20-22. oktobar 2024. godine

Ministarka evropskih poslova je na poziv predsjednika Odbora direktora Salzburškog Evropa Samita Franca Šauzbergera učestvovala na 20. Samitu, koji će se održati u Salzburgu od 20 - 22. oktobra 2024. godine.

Delegaciju su, pored ministarke Maide Gorčević, činile Stanica Anđić, otpravnica poslova u Ambasadi Crne Gore u Austriji, Gordana Despotović Đekić, generalna direktorica Direktorata za informisanje javnosti o EU i procesu pristupanja EU i Vanja Janjušević, šefica kabineta.

Ministarka evropskih poslova je učestvovala na panelu sa temom: „Proširenje Evropske unije: geopolitička potreba“. Panel je otvorila Karolin Eštadler, savezna ministarka za EU i ustavna pitanja Austrije, intervju je dala Olha Stefanishina, potpredsjednica Vlade za evropske integracije i ministarka pravde Ukrajine (prenos iz Kijeva), a panelisti su pored ministarke Gorčević bili:

- Josip Brkić, zamjenik ministra vanjskih poslova, Bosna i Hercegovina
- Mari-Žanin Čalić, profesorica istorije jugoistočne Evrope, LMU Minhen, Njemačka
- Šime Erlić, ministar regionalnog razvoja i fondova EU, Hrvatska
- Hanes Mozenbaher, direktor za rizike i član Upravnog odbora, Raiffeisen International Bank, Austrija
- Kristijan Šmit, visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu

Moderator panela je bio Ivo Majnsen, Neue Zürcher Zeitung NZZ, Švajcarska.

U svom uvodnom izlaganju u okviru panela na kojem je učestvovala ministarka Gorčević, ministarka za EU i Ustav u Vladi Austrije, Karoline Etštadler je rekla da Crna Gora može biti 28. članica Evropske unije (EU) do 2028. godine. Etštadler je kazala da više nije pitanje da li, nego kako Unija i njene članice mogu da pomognu državama kandidatima na putu ka EU.

Gorčević je tokom panela istakla da Crna Gora ima plan koji je usaglašen sa Evropskom komisijom za zatvaranje svih poglavlja do kraja 2026. godine, kako bi do 2028. postala sljedeća članica EU. Ona je navela da je Vlada samo za prvih 100 dana rada, iako nije imala dvotrećinsku većinu u parlamentu, uspjela da razgovorima i sa vladajućim partijama i opozicijom obezbijedi da se izglasaju imenovanja u pravosuđu koja su godinama bila ključna

kočnica daljeg napretka. Prvi put u sedam godina da Crna Gora privremeno zatvara poglavlja i očekuje se da će se to dogoditi na Međuvladinoj konferenciji sa EU do kraja decembra, što će biti treća međuvladina konferencija u ovoj godini, nakon što nijedna nije održana nekoliko godina. Ona je dodala da je potrebna odlučna podrška EU i njenih članica politici proširenja, jer je evropska integracija dvosmjernan proces. Upitana da li se pojavio zamor od pregovaračkog procesa nakon 12 godina, Gorčević je rekla da se zamor morao pojaviti nakon ovoliko godina pregovora Crne Gore sa EU, u kojima je, kako je dodala, bilo i uspona i padova. Prema njenim riječima, Vlada je prepoznala evropsku integraciju kao jedan od prioriteta. Ministarka je naglasila da za evropski put i vrijednosti nemamo alternativu. Sagovornici su se usaglasili da Zapadni Balkan mora da postane dio EU, jer je već u srcu Evrope.

Na marginama „Evropa Samita“ ministarka evropskih poslova **Maida Gorčević** imala je niz bilateralnih sastanaka sa zvaničnicima država članica EU. Gorčević se susrela se sa ministrom vanjskih poslova Mađarske, **Peterom Sijartom**, austrijskom saveznom ministarkom za EU i ustav, **Karoline Etštdler**, ministrom regionalnog razvoja i fondova EU Hrvatske **Šimem Erlićem** i ministrom kohezije i regionalnog razvoja Slovenije, **Aleksanderom Jevšekom**.

Ministarka Gorčević je sagovornike upoznala sa napretkom Crne Gore u pregovaračkom procesu i uspješno završenom Reformskom agendom za Plan rasta za Zapadni Balkan. Objasnila je da Crna Gora u ovoj godini treba da održi treću Međuvladinu konferenciju i kruniše uspješnu prvu godinu rada Vlade zatvaranjem četiri pregovaračka poglavlja.

Kada je u pitanju Reformska agenda za Plan rasta, Gorčević je objasnila da je Crna Gora pripremila set reformi, ali i niz projekata koji su uključeni u ovaj dokument i koji će biti finansirani sa 383 miliona eura koje su opredijeljene za Crnu Goru do 2027. godine. Prva tranša se očekuje već do kraja godine, a pored toga, Crna Gora će se uskoro pridružiti Jedinstvenom području za plaćanje u eurima - SEPA, pojednostavljajući prekogranične finansijske transakcije i unapređujući poslovanje i dodatno privući kompanije iz EU, kazala je Gorčević.

Ministar Sijarto pozdravio je trud i zalaganje Crne Gore i veliki napredak u pregovaračkom procesu i kazao da je za Crnu Goru situacija sa zatvaranjem pregovaračkih poglavlja jasna. Mađarska priprema Međuvladinu konferenciju na kojoj će se, u toku njihovog predsjedavanja Savjetom EU, zatvoriti četiri poglavlja. On je dodao da je jedan od najvažnijih ciljeva mađarskog predsjedavanja proširenje Evropske unije na Zapadni Balkan.

Ministarka Etštdler je na sastanku rekla da se Austrija zalaže za pristup zasnovan na zaslugama, a Crna Gora je najdalje odmakla u pregovaračkom procesu i vjerujem da može postati 28. članica Evropske unije do 2028. godine. Prijem Crne Gore u Uniju može biti motivacija i primjer ostalim državama kandidatima kako ne bi izgubili vjeru u proces i vidjeli da je proširenje moguće.

Sa hrvatskim ministrom regionalnog razvoja i fondova EU razgovarala je o transformaciji IPA u regionalne fondove i kako se pripremiti za to što nas očekuje nakon članstva. **Ministar Erlić** je kazao da je neophodno ojačati administrativne kapacitete kako bi se odgovorilo na izazove regionalnih fondova i iskoristila sva EU sredstva koja su stavljena na raspolaganje. On je

poručio da model Hrvatske može biti primjenjiv i za Crnu Goru jer se pokazao kao uspješan, a po odobrenim sredstvima Hrvatska je među prvima u EU.

Ministar Jevšek ponudio je pomoć Slovenije u oblasti kohezivne politike kako bi se Crna Gora pripremila za ono što dolazi nakon punopravnog članstva – regionalni fondovi koji donose mnogo više prilika i novca. On je kazao da je Slovenija spremna da podijeli znanje i iskustvo u oblasti EU fondova kako bi se ojačali kapaciteti crnogorske administracije.

Ministarka Gorčević imala je priliku da razgovara i sa podsekretarkom u Ministarstvu vanjskih poslova Letonije, **Igridom Leverage**, članom Evropskog parlamenta **Lukasom Mandlom** (EPP/ÖVP), kao i direktorom Agencije za ekonomsku saradnju i razvoj (AED) **Diterom Hempelom** o ekspertske pomoći koja je Crnoj Gori potrebna u svim oblastima jer su kapaciteti kojima raspolaže ograničeni, a pred njom je ogroman posao kako bi zatvorila sva pregovaračka poglavlja i pripremila se za članstvo.